

Täysistunto

Tiistai 14.10.2025 klo 14.00—18.07

5. Hallituksen esitys eduskunnalle koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 147/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Sitten ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.59 **Työministeri Matias Marttinen** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia paljon, arvoisa rouva puhemies! Nyt käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä ehdotetaan kumottavaksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettu laki ja koulutuksen korvaamisesta annettu laki. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Verovelvollisten työnantajien verovähennysoikeus eli työnantajan koulutusvähennys kumottiin tämän vuoden alusta lukien. Yksityisen sektorin koulutusvähennyksestä luovuttiin, koska vähennyksellä ei ollut saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Nyt käsittelyssä olevalla koulutuskorvauksen lakkauttamisella toteutetaan sama toimenpide ei-verovelvollisten työnantajien osalta.

Ehdotuksen mukaan koulutuskorvausta ei enää maksettaisi ensi vuoden alusta tai sen jälkeen toteutettuihin koulutuksiin. Vuonna 25 toteutettavista, ehdotukset täyttävistä koulutuspäivistä voidaan edelleen maksaa koulutuskorvausta vuonna 2026. Koulutuskorvaushakemuksiin tai oikaisuvaatimuksiin tehtyihin päätöksiin kohdistuvaa muutoslainhakuoikeutta ei kuitenkaan ehdoteta rajoitettavaksi.

Ehdotuksen tavoitteena on säästää valtion menoja. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen vähentäisi suoraan valtion menoja arviolta noin 12 miljoonaa euroa vuodessa. Taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annetussa laissa säädetään koulutussuunnitelman laatimisesta koulutuskorvauksen edellytyksenä. Koulutuskorvauksen lakkauttamisen myötä myös taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettu laki ehdotetaan kumottavaksi näin ollen tarpeettomana. Koulutuskorvauksen lakkauttamisen vuoksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että poistettaisiin koulutuskorvauksen toimeenpano laissa säädetyistä Työllisyysrahaston tehtävistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

Rouva puhemies! Lakien ehdotetaan tulevan voimaan ensi vuoden alusta lukien. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Siellä on muutama vastauspuheenvuoropyyntö, edustaja Lyly ainakin. Muita ei taida olla. Sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Lyly, vastauspuheenvuoro, minuutti. — Nyt puhe ei kuulu.

15.01 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on sitä jatku-moa, jota hallitus on tässä tehnyt. Aikuiskoulutustuki on lopetettu, koulutusvähennys on lopetettu, nyt koulutuskorvaus lopetetaan. Eli kaikkea sitä, niitä välineitä, mitä työelämäs-sä juuri nyt tarvitaan, silloin kun osaamista eniten tarvitaan, viedään tässä koko ajan vä-hemmäksi, ja tämä on huolestuttava suunta silloin, kun työelämä tarvitsisi sitä osaamista. Osaamista tarvitaan muun muassa tuottavuuden kehittämisessä ja muussa, ja tämä on to-della huolestuttava kehityspolku. Tässä mielessä kyllä ihmettelen sitä, että tässä on kuiten-kin kymmeniätuhansia opiskelijoita käyttänyt tätä aikuiskoulutustukea, 30 000, koulutuk-sen leikkauksia on 11 000 opiskelupäivää ja sitten on 500 000 koulutuspäivää ollut tässä korvauksen piirissä — aika moni on tästä pystynyt saamaan tukea sille koulutukselle. [Pu-hemies koputtaa] Arvoisa ministeri, onko tämä Suomen suunta, että koulutuksesta leika-taan koko ajan?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään puhujalis-taan. Edustaja Hänninen.

15.02 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme hallituksen esitys-tä, jolla koulutuskorvaus esitetään lakkautettavaksi osana valtionhallinnon sopeutustoi-mia. Koulutuskorvaus on ollut jälkikäteen rahallinen tuki, jota julkisen ja kolmannen sek-torin työnantajat ovat voineet hakea kattamaan työntekijöiden kouluttamisesta aiheutuvia kustannuksia. Sen käyttö on kuitenkin jäänyt vähäiseksi ja hallinnollisesti raskaaksi, mikä ei ole yhteiskuntamme tulevaisuuden kannalta positiivista. Yksittäisen tukimuodon teko-hengittämisen sijaan nyt ehdotetulla muutoksella julkisia menoja vähennetään noin 200 miljoonalla eurolla vuosittain. Samalla on tärkeää, että todetaan, että koulutuskorvauksen poistaminen ei tarkoita koulutuksen tai osaamisen kehittämisen väheksymistä.

Arvoisa puhemies! Jatkuva oppiminen on edelleen yksi suomalaisen yhteiskunnan vah-vuuksista ja tulevaisuuden kilpailukyvyn perusta. Hallitus on ohjelmansa mukaisesti luo-nut myös uusia keinoja osaamisen kehittämisen tukemiseen ilman kallista tukijärjestel-mää. Esimerkiksi Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus pilotoi joustavia kou-lutus- ja urapolkuja sosiaali- ja terveysalalla sekä kasvatusalalla, joilla työvoimapula on suurin. Samoin varhaiskasvatuksen henkilöstön kehittämisohjelmassa panostetaan työn ohessa tapahtuviin opintoihin. Digitalisaation myötä on myös panostettu siihen, että kou-lutustarjonta on entistä helpommin saatavilla eri laajuisina kokonaisuuksina. Näillä toimin-la varmistetaan, että työntekijöiden osaamisen päivittäminen ei pysähdy, vaikka koulutus-korvaus päättyy.

Arvoisa puhemies! Kyse ei siis ole koulutuksen arvon heikentämisestä vaan sen vaikut-tavuuden vahvistamisesta. Hallitus haluaa suunnata yhteiskunnan rajalliset koulutusresurs-sit tehokkaammin heille, jotka nostavat koulutustasoaan, sekä niihin koulutuksiin, jotka tu-kevat työllistymistä. Yksilön kannalta koulutuksen merkittävin tehtävä on sivistyksen ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

osaamisen kartuttaminen, mutta yhteiskunnallisesti yhtä tärkeää on myös, että koulutusjärjestelmä tukee yhteiskuntamme kehittymistä ajassa. Tämänkaltaisilla uudistuksilla varmistamme, että meidän maksamiamme verovaroja käytetään vastuullisesti ja että työnteon rinnalla oppiminen säilyy mahdollisuutena kaikille. Jatkuva oppiminen on edelleen keskeinen osa Suomen menestystä, vaikka keinot sen tekemiseen muuttuvat ajassa. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kallio.

15.06 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tällä esityksellä tosiaan hallitus on lakkauttamassa koulutuskorvauksen. Lausunnonantajat vastustivat laajasti hallituksen esitystä. Koulutuskorvauksen lakkauttamista vastustettiin erityisesti hyvinvointialueiden, kuntien, yliopistojen sekä palkansaajien ja muiden järjestöjen antamissa lausunnoissa. Käytännössä tässä on kyse leikkauksesta, joka kohdistuu ennen kaikkea kuntien ja hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Koulutuskorvauksella on voitu vahvistaa henkilöstön osaamista varsinkin ottaen huomioon hyvinvointialueiden tiukka taloudellinen tilanne. Koulutuskorvauksen poistaminen heikentää täydennyskoulutusvelvoitteiden toteutumista. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen vaikuttaa erityisesti sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan henkilöstön osaamiseen ja palvelujen laatuun. Pitkällä aikavälillä lausunnonantajat näkivät koulutuskorvauksen lakkauttamisen lisäävän riskiä merkittävän osaamisvajeen syntymisestä erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien lausunnossa tuodaan esille, että esityksessä tulisi arvioida muutoksen vaikutusta työnantajakuvaan sekä veto- ja pitovoimaan, koska mahdollisuudet ammatilliseen kehittymiseen lisäävät alojen houkuttavuutta.

Valtiovarainministeriö totesi antamassaan lausunnossa, että siltä osin kuin kuntien tarjoama koulutus kohdistuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain soveltamisalaan kuuluvia tehtäviä hoitavaan henkilöstöön — esimerkiksi varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus — tulevat kuntien lisääntyvät kustannukset otettaviksi huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa kustannustenjaon tarkistuksen myötä. Valtiovarainministeriön lausunnossa arvioitiinkin, että koulutuskorvauksen lakkauttaminen voi lisätä määrärahan tarvetta peruspalvelujen valtionosuusmomentilla. Eli säästö toisessa kohtaa voi aiheuttaa kuluja toisessa kohtaa.

Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain mukaan hyvinvointialueille osoitetun rahoituksen määrä tarkistetaan jälkikäteen tilinpäätöstä seuraavan vuoden varainhoitovuoden rahoituksen yhteydessä. Mikäli koulutuksen määrä pysyy samana, tulevat koulutuskustannukset huomioiduksi hyvinvointialueiden rahoituksen jälkikäteistarkastuksessa. Näin ollen myös hyvinvointialueiden osalta tosiasiallinen säästövaikutus julkiseen talouteen kokonaisuutena voi jäädä hallituksen esitysluonnoksessa esitettyä pienemmäksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

15.09 Saku Nikkanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa esiin huoleni hallituksen suunnitelmasta lakkauttaa koulutuskorvausta koskeva lainsäädäntö. Esityksessä ehdotetaan kumottaviksi taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä annettu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

laki ja koulutuksen korvaamisesta annettu laki sekä ehdotetaan myös muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksellä on tarkoitus siis lakkauttaa koulutuskorvaus. Koulutuskorvauksella korvataan työnantajalle työntekijän koulutuksen aikaisia palkkakustannuksia. Pääministeri Orpon hallitus teki kehysriihessä 2024 päätöksen työnantajan koulutusvähennyksen lakkauttamisesta, koska vähennyksellä ei oltu saavutettu sille asetettuja tavoitteita. Tällä koulutuskorvauksen lakkauttamisella hallitus kuitenkin säästäisi vain 12 miljoonaa euroa vuodessa, siis leikkaamalla työntekijöiden osaamisen kehittämisestä ja kouluttamisesta. Tämä säästö on verrattain pieni, mutta sen vaikutukset voivat olla merkittävät.

Lausuntopalautteessa koulutuskorvauksen lakkauttamista vastustettiin laajasti hyvinvointialueiden, kuntien, yliopistojen sekä palkansaaja- ja muiden järjestöjen toimesta. Muun muassa terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilön velvollisuudesta ylläpitää ja kehittää ammattitoiminnan edellyttämiä tietoja ja taitoja sekä perehtyä ammattitoimintaansa koskeviin säännöksiin ja määräyksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakiehdotuksen lausuntopalautteessa pelätään osaamisen vajauksen kasvavan, mikä heikentää julkisen sektorin palveluiden laatua ja tehokkuutta tulevaisuudessa. Onko todellakin järkevää tehdä tällaisia pieniä säästöjä, jotka voivat pitkällä aikavälillä johtaa suurempiin kustannuksiin ja heikentyneisiin palveluihin? Säästöt eivät ole vain taloudellisia, vaan ne vaikuttavat myös työntekijöiden motivaatioon ja työhyvinvointiin. Uskon, että meidän tulisi priorisoida osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen, ei vähentää sitä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

15.11 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Olen ollut tätä aikoinaan sopimassa. 2011—2013, kun tehtiin raamisopimusta, tämä kolmen päivän koulutusasia oli esillä, ja silloin sovittiin koulutuskorvauksesta ja koulutusvähennyksestä, [Timo Suhonen: Ja sekin viedään!] ja nyt niitä täällä puretaan. Ei ole ensimmäinen lakiesitys, joka koskee niitä asioita, mitä aikoinaan olen ollut sopimassa.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on taas harmillista jatkoa niille koulutusleikkauksille, joita täällä on jo aiemmin tullut esiin: aikuiskoulutustuki, koulutusvähennys, koulutuskorvaus, sitten ammatillisen koulutuksen leikkaukset. Jos näitä katsotaan, aikuiskoulutustuen lopettaminen 170 miljoonaa, 30 000 opiskelijaa vuodessa, ammatillisen koulutuksen leikkaukset 120 miljoonaa, 11 000 opiskelupaikkaa, koulutusvähennyksen poisto aiemmin 12 miljoonaa, käyttäjiä 295 000, ja nyt tämä, jossa on 12 miljoonaa leikkausta ja opiskelupäiviä 512 000. 600 työnantajaa on tätä käyttänyt viime vuonna. Eli puhutaan merkittävästä määrästä.

Arvoisa rouva puhemies! Ymmärtäisin tämän jotenkin, jos tämä 300 miljoonaa olisi rakennettu johonkin uuteen koulutusjärjestelmään tai johonkin sellaiseen, jolla varmistettaisiin ihmisten osaaminen työelämässä. Nyt tällä suljetaan koko ajan näitä välineitä pois, ja se on tässä erittäin huono asia.

Sitten tässä on vielä se, että tämä on ollut suunnitelmallista koulutusta eli on pitänyt yrityksissä tai yhteisöissä suunnitella se ammatillisen koulutuksen taso. On ensin katsottu, mitä osaamista on, ja sen jälkeen sitten mietitty, millä niihin tuleviin vaatimuksiin päästään ja miten sitä työuran osaamista pidetään yllä. Nämä ovat olleet täällä taustalla. Sitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

jos katsotaan tätä korvausta, niin se on ollut noin kymmenen prosenttia palkkakustannuksista, ja sitten kun katsotaan sitä, että vähintään kuusi tuntia pitäisi olla päivässä koulutusta — äsken mainitsin jo näitä päivien lukumääriä — ja sitten kun katsotaan työelämää noin keskimäärin, kuinka paljon siellä työelämässä koulutetaan työnantajan toimesta, niin se on keskimäärin neljästä viiteen päivään koulutusta per työntekijä vuodessa, ja tämä olisi tukenut sen kolmen päivän osalta sitä koulutusta, niin että varsin merkittävästä asiasta on silloin kysymys.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on isku oikeastaan juuri silloin, kun eniten osaamista tarvitaan. Eli pitäisi pystyä tekemään sitä päivitystä siellä työpaikalla ja antamaan tukea työnantajalle, kun niistä koulutuksista kuitenkin tulee kuluja, niin että myös pystyttäisiin sitä toimintaa tekemään. Valitettavaa tässä on se, että tässä on aika pitkälle sama kohderyhmä kuin aikuiskoulutustuessa oli, ja tähän samaan kohderyhmään kohdistuu tämäkin isku. Tämä on sillä tavalla todella huono suunta.

Edellisessä kohdassa puhuttiin osaamisvarannosta. Tämä nyt on taas polku, jossa sitä taloudellista puolta heikennetään ja sitten rakennetaan joitain polkuja, joihin pitäisi sitten päästä kehittämään itseään.

Täällä puhuttiin, onko tämä vastuullista verorahojen käyttöä. Mielestäni vastuullista verorahojen käyttöä on se, kun ihmisten osaamisesta pidetään huolta työuran aikana, ja sitä jatkossakin tarvitsee tehdä, jotta Suomi pärjää kilpailussa maailmalla ja muualla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

15.16 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Nyt käsitellään esitystä koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi. Koulutuskorvausta voivat nykyisin saada tietyt ei-verovelvolliset työnantajat, kuten kunnat, hyvinvointialueet, yliopistot, säätiöt ja yhdistykset. Valtiovarainministeriö on maksanut kalenterivuosittain hakemuksesta Työllisyysrahastolle sen määrän, jonka rahasto on hyvittänyt työnantajille koulutuskorvauksina. Koulutuskorvausta ei enää maksettaisi 1.1.2026 tai sen jälkeen toteutetaviin koulutuksiin. Lait on tarkoitettu siis tulemaan voimaan 1.1.2026.

Arvoisa rouva puhemies! Jälleen tässä on yksi osoitus Orpon hallituksen lyhytnäköisestä leikkauspolitiikasta koulutukseen ja työvoiman osaamiseen. Työnantajan koulutusvähennys poistettiin jo aiemmin eli 1.1.2025 alkaen. Nyt kyse on Työllisyysrahaston maksamasta koulutuskorvauksesta, jota maksettiin kunnille vuonna 2024 noin 4,4 miljoonaa euroa, hyvinvointialueille noin 4,1 miljoonaa euroa ja säätiöille noin kolme miljoonaa euroa. Työllisyysrahasto maksoi koulutuskorvausta 602 työnantajalle noin 11,5 miljoonaa euroa vuoden 2023 koulutuspäiviltä. Korvaukseen oikeutetut työnantajat hakivat korvausta yli 500 000 koulutuspäivän perusteella. Koulutuskorvausta saaneista työnantajista oli kuntia ja kaupungeja 264, hyvinvointialueita 21, yhdistyksiä ja säätiöitä 177, seurakuntia 94, yliopistoja kymmenen ja muita työnantajia 36.

Koulutuskorvauksen lakkauttamista on vastustettu laajasti hyvinvointialueiden, kuntien, yliopistojen sekä palkansaaja- ja muiden järjestöjen toimesta. Työntekijäjärjestöillä ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa esityksen sisältöön, ja valmistelu tehtiin erittäin tiukalla aikataululla. Hyvän lainsäädännön perusteita ei noudatettu esimerkiksi lausuntokierroksen osalta, joka kohdentui suurimmaksi osaksi lomakaudelle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

Tutkimustiedon perusteella työntekijöiden osaamisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen on olennaista työn tuottavuuden parantamisen näkökulmasta. Tämänkin vuoksi tämä esitys koulutuskorvauksen lakkauttamisesta on varsin kyseenalainen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

15.18 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Koulutuskorvauksessa ei ole kyse turhasta menoerästä. Korvauksen käyttö on itse asiassa ollut kasvussa, ja nykyisin jo lähes kaikki kunnat ja hyvinvointialueet hyödyntävät tätä mahdollisuutta. Me tiedämme, että erityisesti kunnat ja hyvinvointialueet ovat huonossa taloudellisessa tilanteessa, ja siten tällä korvauksen lakkauttamisella tulee olemaan merkittäviä kerrannaisvaikutuksia niiden toimintaan.

On tietenkin oltava valmis tekemään uudistuksia, ja itsekin kannatan sitä, että näitä käytössä olevia varoja käytettäisiin vaikuttavuutta kasvattavalla tavalla. Hallitus ei kuitenkaan tällä hetkellä tee uudistuksia vaan ajaa vain alas olemassa olevia järjestelyjä eikä tarjoa mitään tilalle. Tämä ei ole uudistamista, vaan tämä on taas yksi koulutusleikkaus.

Arvoisa puhemies! Haluan tuoda esille, että koulutuskorvauksen poistolla on itse asiassa myös sukupuolivaikutuksia. Se osuu erityisesti samoille julkisille naisvaltaisille aloille, joilla kouluttautumismahdollisuudet ovat heikentyneet jo aikuiskoulutustuen poiston myötä. Koulutuskorvauksen poisto voi heikentää myös julkisten alojen houkuttelevuutta nykyisestään, ja tästä meidän kaikkien päättäjien tulisi olla huolissaan. Sote- ja opetusosalalla on myös monia tehtäviä, joille tarvitaan kuumeisesti tekijöitä, ja mahdollisuudet oman osaamisen ylläpitämiseen työn ohessa ovat olleet yksi tärkeä houkutustekijä julkisella sektorilla. On sekä yksilön että yhteiskunnan etu, että ihmisillä on mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen, oman osaamisensa täydentämiseen ja uudelleen kouluttautumiseen. Nyt kun työministeri on siinä paikalla, niin haluaisin kuulla näkemyksen, miten me toteutamme tätä jatkossa näitten leikkausten jälkeen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt varmasti sitten ministeri haluaa vastata. Kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.21 Työministeri Matias Marttinen: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia kansanedustajille hyvästä, laadukkaasta keskustelusta. Tämähän kuuluu tähän saliin, että kun pohjataan puheenvuorot faktoihin ja asia-argumentteihin, niin on sitten helpompaa käydä myös laadukasta poliittista keskustelua.

Ensinnäkin nyt vielä tästä koulutuskorvauksen poistamisesta: Tosiaan toivon, hyvät kansanedustajat, että muistamme kaikki myös sen, että Suomen julkisen talouden tilanne on äärimmäisen vakava tällä hetkellä. Tänä vuonna velkaa otetaan jopa yli 13 miljardia euroa, joten se tarkoittaa sitä, että kyllä myös päätöksentekijöiden täytyy hyvin tarkasti arvioida sitä, mitä menoja me tarkastelemme, mitä päätöksiä tulemme tekemään, jotta taas tulevaisuudessa julkinen talous saadaan tasapainotettua.

On myös tärkeää muistaa se, mikä on tuotu esille tässä hallituksen esityksessä: Tämä toistui nyt useiden kansanedustajien puheenvuoroissa, että 2014 otettiin tosiaan, mihin edustaja Lyly myös viittasi, koulutuskorvaus ja koulutusvähennys käyttöön. Kun meidän ministeriön valmistelussa on seurattu sitä, millä tapaa vastaavasti näihin koulutuksiin osallistuminen on muuttunut näiden muutosten myötä, niin nimenomaan tässä hallituksen esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

tyksessä on todettu myös selkeästi ääneen, että nämä muutokset eivät näyttäneet muuttaneen merkittäväällä tavalla henkilöstön osallistumista työnantajan tarjoamaan henkilöstökoulutukseen. Toisaalta taas on tärkeää muistaa se, että tässähän on nyt kyse siis siitä, että tämä on ollut kymmenen prosenttia, siis koulutuskorvauksesta se valtion osuus tähän järjestelmään. Elikkä tälläkin hetkellä jo aivan leijonanosa tästä koulutuksesta on ollut jo näiden meidän hienojen julkisten työnantajien itsensä kustantamaa, joten toivon myös, että tässä ikään kuin pidetään nämä faktat kaikkina mielessä.

Edustaja Pitko kysyi sitten sitä, millä tavalla tullaan turvaamaan jatkossa taas vastaavasti nämä koulutusmahdollisuudet. Tällä hetkellä meillä on siis varattu yhteensä kymmenen miljoonaa euroa pilotteihin, jotka nyt kohdistuvat ennen kaikkea julkisen sektorin työtehtäviin sotealalle, sivistystoimialalle, siihen, millä tapaa sitä erikoistumiskoulutusta voidaan vastaavasti järjestää. Käymme läpi nyt siinä erityisesti sitä, millä tavalla tätä juuri työn kuluessa, työn aikana tapahtuvaa oppimista voidaan parantaa. Ajatellaan vaikka tilannetta, jossa sairaanhoitaja vaikka haluaa opiskella terveystieteiden maisteriksi tai varhaiskasvatuksen opettaja haluaa erikoistua edelleen opinnoissaan. Tässä yhtenä keskeisenä asiana, mitä käymme parhaillaan läpi, on se, miten näihin tutkintoihin liittyvät pakolliset harjoittelut saataisiin paremmin hoidettua, koska ne ovat olleet palautteen perusteella, mitä taas opiskelijat ja työntekijät ovat meille laittaneet palautetta, se keskeisin asia.

Elikkä vakuutan teille, että haemme vaikuttavia toimenpiteitä, millä voidaan kuitenkin turvata se, että erittäin hienoissa arvostetuissa julkisen sektorin työtehtävissä työskentelevät suomalaiset työntekijät pystyvät kehittämään osaamistaan myös tulevaisuudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt oli vielä pari puheenvuoroa pyydetty. Edustaja Harakka.

15.24 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Kyllähän nämä koulutusleikkaukset ovat erittäin huonosti ajoitettuja, nimenomaan työntekijäkoulutusleikkaukset tässä jättityöttömyyden ja toisaalta murrosteknologioiden läpimurron aikana. Tämä koulutuskorvausten leikkaaminen on nyt kolmas osa tässä kolmiosaisessa tragediassa, jossa ensimmäinen osa oli tämä aikuiskoulutustuen teurastus, sen jälkeen työnantajan koulutusvähennyksen poisto ja nyt sitten vielä nämä loputkin.

Kun verrataan tilannetta 2000-luvun alkuun, jolloin meillä oli vastaavanlainen tilanne, kun meillä tietotekniikan ja tietoliikenteen alalla tapahtui valtavaa edistystä niin sanotun Nokia-vetoisen buumin aikana, niin silloinhan nykytilanteeseen verrattuna meillä oli yli puolitoistakertainen panostus nimenomaan julkiselta vallalta koulutukseen ja työssä kehittymiseen. Vastaavasti muissa Pohjoismaissa on edelleenkin merkittävästi suurempi osa nyt jo verrattuna tähän nykytilanteeseen tässä työssä ja ammatissa oppimisessa ja nimenomaan työnantajan kustantamissa koulutustunneissa.

On vähän surullista kuulla, että näitten poistojen ja näitten hyvin huonosti harkittujen säästötoimien tilalle nyt kaavaillaan joitain mahdollisesti muita pieniä panostuksia, kun meillä olisi pitänyt olla jo hallituskauden alusta alkaen merkittävä ymmärrys ja panostus siihen, että nimenomaan työnantajien ja työssä tapahtuvan koulutuksen, uudelleen koulutuksen, jatkokoulutuksen, täydennyskoulutuksen resursseihin tehdään merkittävä panostus. Miksi näin? Koska tekoäly tulee mullistamaan työelämän, se tulee mullistamaan yhteiskunnan. Se tulee edellyttämään aivan ainutlaatuista panostusta työntekijöiden ja varsinkin työtä etsivien koulutustason nostamiseen. Silloin nämä toimet ovat sitä samaa myrk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2025 vp

kyä, jota tämä hallitus on ylipäättään tarjoillut, valitettavasti, työllisyyspolitiikassa tai pikemminkin sen puutteessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

15.27 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Marttinen tuossa viittasi tähän 10 miljoonaan, joka täällä on nyt sitten laitettu siihen, että haetaan uusia malleja tuolla sosiaali- ja terveyssektorilla. Samalla kun on poistettu 310 miljoonaa tässä säästötoimenpiteessä, niin sitten se kymmenen miljoonaa onkin yhtäkkiä semmoinen iso asia, joka tässä korvaa näitä, eli 30 kertaa pienempi asia kuin mitä nyt tässä on poistettu.

Sitten jos ajatellaan, kun mainitsitte, että tässä tarjonta ei ole lisääntynyt ja opiskelijoiden hakeutuminen ei varmaan ole senkään takia lisääntynyt, niin työnantajat ovat saaneet tästä koulutuskorvauksesta vähennyksen kuluihin, ja koulutusvähennyksessä tuli siellä yksityisellä puolella sama. Siellä on myös tullut sitä helpotusta siihen koulutuksen tarjoamiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Meidän suurin haasteemme jatkossa, jos me ajatellaan, että pärjätään näissä isoissa haasteissa, on se, miten työ ja opiskelu työuran aikana yhdistetään. Meidän pitää jatkuvasti yrittää kehittää itseämme, ja meidän pitäisi pystyä luomaan tämänlainen järjestelmä, jossa sinä voit työuran aikana käydä opiskelemassa ja päivittämässä tietoa ja taas palata töihin. Tämän lomittaminen tulee olemaan se meidän isoin haasteemme, jotta me pärjäämme jatkossa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Haluaako ministeri tähän vielä vastata jotain? — Ei. Selvä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.